II

(Akty, jejichž zveřejnění není povinné)

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 7. května 2004

o státní podpoře kterou Itálie (region Sicílie) hodlá poskytnout zemědělskému odvětví

(oznámeno pod číslem dokumentu K(2004) 1633)

(Pouze italské znění je závazné)

(2006/620/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

poté, co vyzvala zúčastněné strany, aby v souladu s ustanoveními uvedeného článku ([1]) předložily připomínky a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

I. ŘÍZENÍ

(1) Podle ustanovení čl. 88, odst. 3 Smlouvy o ES Itálie Komisi oznámila dopisem ze dne 2. března 2001 zaevidovaným dne 5. března 2001 podpory stanovené zákonem regionu Sicílie č. 27/2000 o neodkladných opatřeních pro kompenzaci v oblasti zemědělství v důsledku stávky autodopravců (dále jen regionální zákon č. 27/2000).

(2) V odpovědi na telexy AGR 009603 ze dne 20.dubna 2001 a AGR 034235 ze dne 18. prosince 2001 zaslané odděleními Evropské komise Itálie předala doplňující informace dopisy ze dne 7. listopadu 2001 zaevidovaným dne 13. listopadu 2001, a ze dne 31. července 2002 zaevidovaným dne 5. srpna 2002.

(3) Telexem AGR 022152 ze dne 20. září 2002 oddělení Evropské komise požádala o další objasnění a informace.

(4) Vzhledem k tomu, že Komise neobdržela žádnou odpověď, vyzvala oddělení Komise telexem AGR 30656 ze dne 20. prosince 2002 italské orgány, aby odpověděly do jednoho měsíce.

(5) Vzhledem k tomu, že Komise neobdržela žádnou odpověď, oddělení Komise informovalo telexem AGR 07156 ze dne 7. března 2003 příslušné orgány, že oznámení bylo považováno za vzaté zpět podle čl. 5 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999 kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES ([2]).

(6) Ve stejný den oddělení Komise obdržela od Itálie dopis ze dne 5. března 2003 a zaevidovaný dne 6. března 2003, ve kterém podle ustanovení čl. 5, odst. 3 nařízení (ES) č. 659/1999 byla Komise informována, že oznámení je považováno za úplné, protože dodatečné požadované informace nejsou dostupné, a byla požádána o přijetí rozhodnutí ve smyslu čl. 4, odst. 5 nařízení (ES) č. 659/1999 na základě již poskytnutých informací.

(7) Telexem AGRI 09066 ze dne 27. března 2003 oddělení Komise informovala příslušné orgány, že vyhoví jejich požadavku a na základě dostupných informací Komisi pravděpodobně navrhne zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES.

(8) Dopisem ze dne 25. dubna 2003 (SG(2003)D/229510) Komise informovala Itálii o svém rozhodnutí zahájit řízení ve smyslu čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES v souvislosti s opatřeními regionálního zákona č. 27/2000.

([1]) Úř. věst. C 127, 29.5.2003.

([2]) Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1. Nařízení pozměněné Aktem o přistoupení z roku 2003.

(9) Rozhodnutí Komise zahájit řízení bylo uveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie ([3]). Komise vyzvala zúčastněné strany, aby předložily připomínky.

(10) Komise obdržela připomínky Itálie v dopise ze dne 13. srpna 2003, zaevidovaným dne 18. srpna 2003.

II. PODROBNÝ POPIS PODPORY

(11) Předmětná podpora je stanovena článkem 1 regionálního zákona č. 27/2000 a je zaměřena na odškodnění samostatných nebo sdružených podniků, které pracují v oblasti produkce, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů uvedených v příloze I smlouvy o škodách způsobených stávkou autodopravců a silničními zátarasy, ke kterým došlo ve dnech od 30. září do 8. října 2000 (ve 3:00 hodiny) na Sicílii.

(12) Podle poskytnutých informací stávka a silniční zátarasy neumožnily najít vozidla pro přepravu zemědělských produktů a způsobily hospodářskou škodu zúčastněným provozovatelům. Především bylo nemožné dodat produkty, které již byly připraveny k přepravě, nebo které byly již sklizeny a uskladněny, a dále sklidit zralé plody, které následkem přezrání ztratily jakost a nemohly být na trh uvedeny podle běžných podmínek.

(13) V mezích dostupných zdrojů by předpokládané odškodnění mělo pokrýt celkovou škodu, kterou příjemci podpory utrpěli v podobě snížení zisků. Podpora by byla přidělena všem zemědělcům a všem podnikům činným na Sicílii, které prokáží snížení ročního obratu způsobeného uvedenou událostí.

(14) Dle poskytnutých informací jsou způsoby výpočtu ztrát a dokumentace, kterou musí příjemci předložit, stanoveny regionálním poradcem pro zemědělství. Odškodnění by se týkalo především zboží snadno podléhajícího zkáze, jako je ovoce a zelenina, květiny, mléko a mléčné výrobky, jejichž doba sběru nebo dodání je shodná s obdobím, kdy došlo ke stávce a k silničním zátarasům. Podpora se poskytne výhradně na produkty, které měly být dodány nebo sklizeny mezi 30. zářím a 8. říjnem 2000, a pro které nebyla možná žádná jiná forma uchování (nebo jí mohl provést příslušný podnik). Dokumenty předložené správě musí odkazovat na uvedené období. Přednostně budou odškodněny podniky, které nemohly předat již sklizené produkty.

(15) Pro prokázání existence škody a její podstaty musí podniky přijímající podporu předložit dodavatelskou smlouvu (která uvádí dodávku určitého množství produktů k určitému datu), dodací list (s uvedením výrobce, dopravce, produktu určeného k přepravě a data dodání) a jestliže produkty již byly dodány, také odpovídající fakturu. Odškodnění se poskytne podnikům, které na základě řádných dodavatelských smluv prokáží ušlý zisk podle podmínek uvedených v těchto smlouvách (časy, množství, jakost a cena). Jestliže cena nebyla ve smlouvě stanovena, přihlédnou příslušné orgány k ceně vyznačené v cenících obchodních komor.

(16) Počítá se rovněž s odškodněním pro zemědělce, kteří z důvodu stávky nebo silničních zátarasů nemohli pokračovat ve sklizni, a tím ztratili možnost vlastní produkce. V takovém případě se podle příslušných orgánů škoda, kterou zemědělci utrpěli, vypočítá na základě „znaleckých posudků vypracovaných kompetentními zemědělskými techniky (agronomy), týkajících se hodnoty rostlin“, které musí příjemci předložit společně s uzavřenými smlouvami pro takovou produkci.

(17) Jestliže příjemce dodá produkty družstvům nebo jiným sdruženým podnikům, může být odškodnění vyplaceno jednotlivému členovi, nebo samotnému sdružení. Na základě poskytnutých upřesnění je v každém případě ztráta a odpovídající odškodnění stanovena na úrovni jednotlivého producenta.

(18) Bylo vyloučeno nadměrné odškodnění a sčítání s ostatními opatřeními podpory. Za účelem výpočtu podpory se přihlíží k případným odškodněním uhrazeným ze strany pojišťoven a k příjmům případně získaným alternativními způsoby využití nebo prodeje dotyčných zemědělských produktů. Aby nedošlo k dvojímu odškodnění způsobenému platbou případných pokut nebo smluvních škod ze strany stávkujících autodopravců, příjemci podpory budou muset prohlásit, že nezahájili žádný soudní proces proti zúčastněným dopravcům.

(19) Pro podporu byla stanovena částka 1 300 milionů ITL (= cca 671 394 EUR) v rámci účetních let 2000 a 2001. Vyplacení odškodnění se stanoví ve formě jednorázové platby.

(20) Článek 2 zákona, který stanoví míru podpory, obsahuje odkladný dodatek, podle kterého schvaluje uplatnění podpory Komise.

(21) V rozhodnutí zahájit řízení o předmětném opatření Komise podotkla, že v tomto stadiu procesu nebyly výjimky obsažené v čl. 87 odst 2, písm. a) a c) a v čl. 87 odst. 3 písm. a), b), c), d) a e) uplatnitelné z důvodu povahy podpory a skutečnosti, že cílem tohoto oznámení nebylo vyhovět podmínkám uplatnění výše uvedených výjimek.

(22) Komise rovněž připomenula, že italské orgány ve svém oznámení poukázaly na to, že zmíněná stávka a silniční zátarasy je třeba považovat za mimořádnou událost podle ustanovení v čl. 87 odst. 2 písm. b), a proto bylo třeba opatření podpory zhodnotit na základě tohoto právního předpisu.

([3]) Viz poznámka 1.

(23) Komise v rozhodnutí o zahájení řízení připomněla, že jelikož pojmy, jako jsou „přírodní pohroma“ a „mimořádná událost“ podle čl. 87 odst. 2 písm. b) představují výjimky z všeobecné zásady neslučitelnosti státních podpor se společným trhem stanovené v čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, musí být podle Komise vykládány restriktivně. Komise dosud považovala za výjimečné události válku, vnitřní nepokoje nebo stávky a dále s určitými výhradami v závislosti na jejich rozsahu jaderné nebo průmyslové havárie a požáry, které způsobí rozsáhlé ztráty ([4]). Po potvrzení přírodní pohromy nebo mimořádné události Komise schválí podporu až do výše 100 % nároku na náhradu materiálních škod. Odškodnění se obvykle počítá pro jednotlivé příjemce a aby bylo vyloučeno nadměrné odškodnění, jsou z částky podpory odečteny případné platby, například v oblasti pojistných smluv. Kromě jiného Komise připouští podpory určené k odškodnění zemědělců za finančních ztráty způsobené zničením prostředků zemědělské výroby, za předpokladu, že nedojde k nadměrnému odškodnění.

(24) Komise ve svém rozhodnutí zahájit řízení dodala, že dostupné informační podklady neumožnily dojít k závěru, že by dotyčný zkoumaný případ představoval „mimořádnou událost“ ve smyslu čl. 87, odst. 2, písm.b).

(25) Italské orgány ve svém oznámení uvedly, že zmíněná stávka a silniční zátarasy musí být považovány za „mimořádnou událost“ ve smyslu čl. 87, odst. 2, písm. b) Smlouvy o ES proto, že událost podobných rozměrů a s podobnými následnými škodami na místním hospodářství nebyly nikdy dříve na Sicílii zjištěny.

(26) S cílem prokázat mimořádný charakter události předložily příslušné orgány několik novinových výstřižků a kopii zprávy prefektury v Palermu. Ze zmíněné zprávy vyplývá, že dne 29. září 2000 autodopravci oznámili policejnímu úřadu, že následujícího dne se na všech příjezdových místech do Palerma bude konat demonstrace. Podle informací uvedených ve zprávě tato demonstrace měla zahrnovat rozdávání letáků zaměřených na probuzení veřejného zájmu o problémy autodopravců, kteří se výslovně zavázali neblokovat průjezd do přístavních průchodů Palerma a na dálničních výjezdech Palermo – Catania a Palermo – Trapani. Přesto následujícího dne (30. září 2000) demonstrace proběhla naprosto odlišným způsobem se silničními zátarasy v Palermu a v ostatních provinciích.

([4]) Bod 11.2 Pokynů Společenství pro státní podpory v odvětví zemědělství (Úř. věst. C 232, 12.8. 2000, s. 19).

(27) Po přezkoumání výše zmíněné zprávy oddělení Komise požádalo příslušné orgány, aby odpověděly na některé specifičtější otázky za účelem posouzení možné mimořádnosti zmíněné události. Jelikož oddělení Komise neobdrželo žádnou odpověď na tyto otázky, vyjádřilo své pochybnosti ohledně faktu, že by popsané události mohly představovat „mimořádnou událost“ ve smyslu čl. 87, odst. 2, písm. b), a to z těchto důvodů:

a) *Předběžné upozornění v Palermu.* Ve zkoumaném případě autodopravci oznámili demonstraci policejním úřadům den předem. Jestliže je podle vnitrostátního zákona oznámení den předem dostačující, plyne z toho, že příslušné orgány byly informovány o demonstraci s dostatečným časovým předstihem a mohly podniknout nezbytná opatření, aby ji udrželi pod kontrolou. Vzhledem k tomu, že odpověď ze strany příslušných orgánů nebyla doručena, Komise proto nemohla přehodnotit mimořádný charakter zmíněné demonstrace.

b) *Možné předběžné upozornění v dalších provinciích.* Z předložených informací vyplývá, že k demonstraci došlo nejen v Palermu, ale i v jiných provinciích. Vzhledem k chybějící odpovědi příslušných orgánů Komise nemůže vyloučit, že autodopravci předem informovali o demonstraci také odpovědné osoby dalších provincií, kromě Palerma, a že proto výše zmíněné orgány byly informovány o událostech předem a mohly předpokládat jejich pravděpodobný dosah.

c) *Možné použití zákona o stávce na zkoumané události.* Aby mohla oddělení Komise zhodnotit možný charakter „mimořádné události“ v rámci zmiňovaných událostí, požádala italské orgány o dodání informací o možném uplatnění italského zákona o právu na stávku (zákon č. 146 ze dne 12. června 1990, pozměněný zákonem č. 83 ze dne 11. dubna 2000) na tento případ. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány nepředložily jasnou odpověď, nemohla Komise vyloučit, že kdyby byl zákon uplatněn, nebo by měl být uplatněn, následky stávky a silničních zátarasů by byly, nebo by mohly být, neutralizovány nebo sníženy na minimum (např. mohlo být zabezpečeno poskytování nezbytných služeb, oznamovací povinnost by poskytla zemědělským podnikům dostatečný prostor pro nalezení alternativních způsobů / prostředků dopravy a uskladnění. Pokud situace byla natolik vážná, že mohlo dojít k porušení práv zaručených ústavou, mohly příslušné orgány vyzvat autodopravce k přerušení stávky apod.). Komise též za účelem posouzení mimořádného charakteru stávky a silničních zátarasů požádala o informace o druzích údajných trestných činů spojených s těmito událostmi, které však nebyly Komisi poskytnuty.

d) *Důvody demonstrace*. Podle zprávy palermské prefektury stávka skončila teprve dne 8. října (ve 3:00 hodiny), poté co bylo během předchozího dne dosaženo dohody mezi zástupci sdružení sicilských autodopravců, regionální správou a tehdejším ministrem dopravy. Pro lepší pochopení důvodů stávky a silničních zátarasů byly příslušné orgány požádány o specifikaci obsahu této dohody a o uvedení, zda se konaly další demonstrace autodopravců ze stejných důvodů v jiných regionech nebo na celostátní úrovni, nebo zda se demonstrace týkala pouze Sicílie. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány neposkytly žádnou odpověď, vyjádřila Komise pochybnosti o důvodech předmětných událostí a o jejich charakteru „mimořádných událostí".

e) *Dosah a rozsah demonstrace, stávky a silničních zátarasů*. Na základě poskytnutých informací je zřejmé, že k demonstraci došlo také v jiných provinciích. Příslušné orgány nespecifikovaly, ve kterých dalších provinciích k demonstraci, ke stávce a k silničním zátarasům došlo, nespecifikovaly jejich dosah ani jejich následky, a kromě několika novinových výstřižků nezaslaly žádnou oficiální dokumentaci týkající se těchto událostí v jiných oblastech Sicílie (jako například zprávy prefektury v Palermu). Komise proto vyjádřila pochybnosti o geografickém rozsahu a o dosahu demonstrací, stávky a silničních zátarasů v ostatních částech Sicílie.

f) *Počet účastníků*. Podle předběžného upozornění předloženého sdružením autodopravců, jehož kopie byla přiložena ke zprávě prefektury v Palermu, lze vyvodit, že demonstrace v Palermu se zúčastnilo přibližně 50 autodopravců. Z důvodu chybějící odpovědi příslušných orgánů, která by prostřednictvím nezbytné dokumentace uvedla celkový počet autodopravců působících na Sicílii a přibližný počet autodopravců, kteří se skutečně zúčastnili demonstrací v Palermu a v ostatních částech Sicílie, má Komise pochybnosti týkající se počtu osob, které se těchto akcí zúčastnily.

(28) Kromě pochybností o tom, že oznámenou událost je možno kvalifikovat jako „mimořádná událost", Komise v rozhodnutí o zahájení řízení vyjádřila také pochybnosti o jiných aspektech podpory neboli: a) o příjemcích opatření podpory, b) o některých způsobech výpočtu škody, c) o produktech, které jsou předmětem opatření podpory a d) o možnosti, že by opatření představovalo nepřímou podporu ve prospěch autodopravců, kteří se účastnili stávky. Důvody pro takové pochybnosti jsou vyloženy dále.

(a) *Příjemci opatření podpory*. Článek 1 ohlášeného zákona a popisující přehled označují jako příjemce podpory „samostatné podniky nebo sdružení podniků působících v oblasti výroby, zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh". Vysvětlení poskytnutá příslušnými orgány týkající se způsobu výpočtu škod a odškodnění, se však vztahují pouze na škody, kterými byli postiženi jednotliví primární zemědělští producenti. Z důvodu chybějícího vysvětlení ze strany příslušných orgánů má Komise pochybnosti o identitě příjemců podpory, a v případě, že by byla podpora udělena také pracovníkům oblastech zpracování a uvádění produktů na trh, tak i o typech škod v některé z těchto kategorií a o způsobech výpočtu a hodnocení těchto škod.

(b) *Některé způsoby výpočtu škody*. Příslušné orgány dodaly příklady výpočtů škod utrpěných zemědělci, jestliže kvalita a množství dodaných produktů budou nižší, než bylo určeno smlouvou. V takových případech škoda odpovídá rozdílu mezi dohodnutou cenou zboží, jak je stanoveno ve smlouvě, a cenou skutečně uhrazenou zemědělci následně po dodání zboží nižší kvality a v menším množství (důsledkem přezrání). Příslušné orgány tudíž plánují poskytnout odškodnění také zemědělcům, kteří následkem stávky a silničních zátarasů nemohli pokračovat ve sklizni a ztratili proto svou produkci. V takovém případě budou škody, které postihly zemědělce, vypočítány na základě „znaleckých posudků vypracovaných kompetentními zemědělskými techniky (agronomy), týkajících se hodnoty rostlin", které budou předloženy současně s příslušnými smlouvami. Z důvodu chybějících vysvětlení ze strany příslušných orgánů Komise vyjádřila pochybnosti o způsobech výpočtu škod a o odpovídajícím odškodnění v tomto specifickém případě, jakož i o důvodu, na nějž by se použily odlišné způsoby vzhledem k výše zmíněným případům. Kromě jiného Komise vyjádřila pochybnosti o povaze a účelnosti citovaných znaleckých posudků, o tom kdy a jakým způsobem by byly sepsány, jakož i o typech výrobků, jejichž škody by byly odhadnuty na základě výše zmíněných expertíz.

(c) *Produkty, které jsou předmětem opatření podpory*. Podle příslušných orgánů se podpora týká produktů, které pro svou povahu (krátká doba trvanlivosti, období sběru apod.) musely být rychle dodány nebo sklizeny v daném období (od 30. září do 8. října 2000) a pro které nebyly možné alternativní způsoby uchování (např. zmražení). Za účelem zvážení tohoto aspektu oddělení Komise požádalo příslušné orgány o dodání seznamu dotyčných produktů. Příslušné orgány uvedený přehled neposkytly a zavázaly se k tomu,

že ho dodají v následující fázi, ještě před poskytnutím podpory. Jelikož takový seznam byl považován za nezbytný z důvodu možného schválení výše podpory, Komise vyjádřila pochybnosti o povaze výrobků, pro které příslušné orgány zamýšlí poskytnout podporu.

(d) *Možnost, že by opatření představovalo nepřímou podporu ve prospěch autodopravců, kteří se zúčastnili stávky.* Vzhledem k tomu, že předmětné opatření podpory je určeno na odškodnění zemědělských podniků za škody způsobené demonstrací, stávkou a silničními zátarasy autodopravců, Komise nemohla vyloučit, že jestliže autodopravci byli odpovědni ve smyslu státního zákona o náhradě škod (smluvních a nesmluvních) způsobených jejich demonstrací zemědělským podnikům, opatření podpory by mohlo být považováno za nepřímou podporu provozu ve prospěch stávkujících autodopravců. Od okamžiku, kdy z důvodu zamezení obdržení dvojnásobného odškodnění následkem platby pokut nebo smluvních škod ze strany autodopravců, kteří se zúčastnili stávky, příjemci budou muset prohlásit, že nezahájili žádný soudní spor se zúčastněnými autodopravci a že vysvětlení poskytnutá příslušnými orgány, podle kterých by byli autodopravci považováni za odpovědné jako jednotliví občané a ne jako podnikatelé, se nezdálo přesvědčivé a nemohlo být vyloučeno, že ve smyslu národního zákona by stávkující autodopravci mohli být opravdu pokládáni za odpovědné za škody způsobené zemědělcům, Komise vyjádřila pochybnosti o povaze skutečných příjemců podpory, která by se proto mohla přeměnit v podporu ve prospěch samotných autodopravců nebo některých z nich.

(29) Vzhledem k právním předpisům platným v oblasti státní podpory Komise vyjádřila v rozhodnutí o zahájení procesu řízení pochybnosti jak o tom, že by uvedená událost mohla být kvalifikována jako „mimořádná událost“, na kterou se použije výjimka uvedená v čl. 87, odst. 2, písm. b) Smlouvy o ES, i o některých prvcích opatření podpory, které jí neumožnily posoudit, zda je navrhované opatření skutečně zamýšleno jako náhrada škod, ke kterým došlo následkem události, a nepředstavuje naopak jen pouhou pomoc na provoz.

(30) Nebylo proto možné na podporu uvedenou v článku 1 regionálního zákona č. 27/2000 uplatnit žádnou z výjimek obsažených v čl. 87, odst. 2 a 3 Smlouvy o ES.

III. PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

(31) Nebyla obdržena žádná připomínka od zúčastněných stran.

IV. PŘIPOMÍNKY ITÁLIE

(32) Komise obdržela připomínky od Itálie týkající se regionu Sicílie dopisem ze dne 13. srpna 2003 zaevidovaným dne 18. srpna 2003.

(33) V tomto dopise italská strana oznámila, že nemá k dispozici další informace kromě těch, které již byly poskytnuty v oznámení, a potvrdila, že ještě nedošlo k zahájení režimu podpor. Italská strana též Komisi informovala o svém záměru uveřejnit rozhodnutí o zahájení řízení v souvislosti s předmětnými opatřeními formou zveřejnění zprávy v regionálním úředním věstníku s odkazem na Úřední věstník Evropské unie C 127 ze dne 29. května 2003.

V. HODNOCENÍ PODPORY

(34) Podle čl. 87, odst. 1 Smlouvy o ES jsou podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem.

(35) Předmětné opatření předpokládá poskytnutí podpor určitým zemědělským podnikům na Sicílii prostřednictvím veřejných regionálních zdrojů, které by nesporně odvodily nepatřičné hospodářské a finanční výhody ze škod ostatních podniků, které by nezískaly stejný příspěvek. Na základě judikatury Soudního dvora, může zlepšení konkurenční pozice nějakého podniku díky finanční podpoře poskytnuté státem způsobit poškození hospodářské soutěže vůči ostatním podnikům, které takovou podporu nezískají ([5]).

(36) Opatření ovlivňuje obchod mezi členskými státy, pokud existuje významný obchod se zemědělskými produkty v rámci Společenství tak, jak je uvedeno v tabulce níže ([6]), která uvádí celkovou hodnotu dovozu a vývozu v oblasti zemědělství mezi Itálií a EU za období 1997–2001 ([7]). Je bráno v úvahu, že v rámci Itálie je Sicílie důležitým producentem zemědělských výrobků.

([5]) Viz případ C-730/79, Sb. 1980, s. 2671, body 11 a 12.

([6]) Zdroj: Eurostat.

([7]) Dle stávající judikatury je podmínka týkající se vlivu na obchod splněna, pokud podnik, kterému je podpora určena, vyvíjí hospodářskou činnost, která je předmětem obchodu mezi členskými státy. Samotná skutečnost, že podpora posílí pozici tohoto podniku ve srovnání s ostatními konkurenčními podniky v oblasti obchodu v rámci Společenství, umožňuje tvrdit, že podpora ovlivňuje obchod. Pokud se týká státních podpor v odvětví zemědělství, konsolidovaná judikatura stanoví, že i když je celková výše podpory nízká a pomoc je rozdělena mezi mnoho zemědělců, obchod mezi členskými státy a hospodářská soutěž jsou ovlivněny (viz případ C-113/2000, Sb. 2002, s. 7601, body od 30 do 36 a od 54 do 56 odůvodnění, případ C-114/2000, Sb. 2002, s. 7657, body od 46 do 52 a od 68 do 69 odůvodnění.)

Zemědělství celkem

	VÝVOZ mil. ECU-EUR	DOVOZ mil. ECU-EUR
1997	9 459	15 370
1998	9 997	15 645
1999	10 966	15 938
2000	10 939	16 804
2001	11 467	16 681

(37) Kromě jiného je třeba připomenout, že podle Soudního dvora může být podpora podniku takového charakteru, že poškozuje obchod mezi členskými státy a ovlivňuje tak hospodářskou soutěž, pokud se samotný podnik nachází v konkurenci s výrobky pocházejícími z jiných členských států, aniž by sám byl vývozcem. Jakmile členský stát poskytne podporu nějakému podniku, vnitrostátní produkce může zůstat nezměněná, nebo se zvýšit, což bude mít za následek snížení možností podniků vyvážet výrobky na trh tohoto členského státu. Taková podpora proto může ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž ([8]).

(38) Komise proto dospěla k závěru, že opatření podléhá zákazu ve smyslu čl. 87, odst. 1 Smlouvy o ES. Italská strana proti tomuto bodu nikdy nic nenamítala.

(39) Po zákazu uvedeném v čl. 87, odst. 1 následují výjimky obsažené v odstavci 2 a v odstavci 3 tohoto článku.

(40) Výjimky obsažené v čl. 87, odst. 2, písm. a) a c) jsou nejsou použitelné vzhledem k povaze a cílům předmětné podpory. Itálie kromě toho nevyžadovala uplatnění čl. 87, odst.2 písm. a), a písm. c) .

(41) Rovněž nelze uplatnit čl. 87, odst. 3, písm. a), protože podpory nejsou určeny ve prospěch rozvoje oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností. Itálie kromě toho nevyžadovala uplatnění čl. 87, odst. 3, písm. a).

(42) Stejně tak je nepoužitelný čl. 87, odst. 3, písm. b), protože pomoc není určena na podporu uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu, ani k nápravě vážné poruchy v italském hospodářství. Itálie kromě toho nevyžadovala uplatnění čl. 87, odst. 3, písm. b)

(43) Podpora není určena nebo přizpůsobena dosažení cíle pomoci kultury a zachování kulturního dědictví podle čl. 87, odst. 3, písm. d). Itálie kromě toho nevyžadovala jeho uplatnění.

(44) Vzhledem k tomu, že podpory neusnadňují rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, nejsou určeny nebo přizpůsobeny k dosažení cílů uvedených v čl. 87, odst. 3, písm. c). Itálie kromě toho nevyžadovala jeho uplatnění.

(45) Vzhledem ke specifickému odkazu na čl. 87, odst. 2, písm. b) uvedeného italskými orgány a k povaze předmětné podpory, která nesplňuje podmínky žádné z dalších výjimek uvedených v čl. 87, odst. 1 Smlouvy o ES, je jedinou uplatnitelnou výjimkou výjimka obsažená v čl. 87, odst. 2, písm. b).

Uplatnitelná nařízení

(46) Uplatnitelnost výše zmíněné výjimky musí být posouzena s ohledem na ustanovení uplatnitelná na poskytnutí státních podpor v odvětví zemědělství, to znamená Pokynů Společenství pro státní podporu v zemědělském odvětví ([9]) (dále pouze „Pokyny“), které vstoupily v platnost dne 1. ledna 2000 ([10]).

(47) V souladu s bodem 23.3 Pokynů Komise uplatňuje tyto výjimky od 1. ledna 2000 na nová ohlášení o státních podporách a na ohlášení nevyřízená k tomuto datu. Protiprávní podpora ve smyslu čl. 1, písm. f) nařízení (ES), č. 659/1999 ([11]) byla posouzena v souladu s Pokyny platnými v době poskytnutí podpory.

(48) Regionální zákon č. 27/2000 byl Komisi oznámen dopisem ze dne 2. března 2001 zaevidovaným dne 5. března 2001. Článek 2 zákona obsahuje odkladný dodatek, který podmiňuje výkon opatření podpory jejich schválení ze strany Komise ([12]). Ve svých připomínkách italské orgány potvrdily, že opatření podpory nebyla provedena.

([8]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. července 1988, případ 102/87 Francouzská republika c/Komise Evropských společenství, Sbírka 1988, s. 4067.

([9]) Úř. věst. C 232, 12.8.2000, s. 19.

([10]) Vzhledem k tomu, že ohlášení neuvádí, zda se předmětný režim podpory uplatňuje pouze na malé a střední podniky podle nařízení Komise (ES) č. 1/2004 ze dne 23. prosince 2003 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podporu malým a středním podnikům působícím v produkci, zpracování a uvádění zemědělských produktů na trh, Úř. věst. L 1, 3.1.2004, s. 1.).

([11]) Viz poznámka 2.

([12]) Článek 2 stanoví, že: „Opatření uvedená v tomto zákoně jsou podmíněná dodržováním platných předpisů Společenství v oblasti státní podpory, stejně jako definic postupů uvedených v článku 88 odst. 2 a 3 Smlouvy o založení Evropského společenství.“

(49) Hodnocení opatření podpory proto spadá do okruhu Pokynů ([13]), především do bodu 11.2 (Podpory určené na náhradu škod způsobených přírodními pohromami nebo mimořádnými událostmi).

(50) Bod 11.2 Pokynů stanoví, že jelikož pojmy „přírodní pohroma" a „mimořádná událost" uvedené v čl. 87, odst. 2, písm. b) představují výjimky z obecného principu neslučitelnosti státních podpor se společným trhem stanoveného v čl. 87, odst. 1, stálá praxe Komise spočívá v úzkém výkladě těchto ustanovení. Proto Komise připustila, že za přírodní pohromy je možno považovat zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a povodně. Až dosud Komise považovala za výjimečné události války, vnitřní nepokoje a stávky a s jistým omezením v závislosti na jejich rozsahu také jaderné nebo průmyslové katastrofy a požáry, které způsobují rozsáhlé škody. Komise se však nedomnívá, že požár jednotlivého zpracovatelského zařízení krytého běžným pojištěním dostupným na trhu by mohlo možné posuzovat jako mimořádnou událost. Stejně tak Komise neuznává za přírodní pohromu nebo výjimečnou událost vypuknutí chorob u zvířat nebo u rostlin. V jednom případě nicméně Komise skutečně uznala velmi rozšířenou a úplně novou epidemii zvířat za výjimečnou událost. Z důvodu typických obtíží spojených s předvídatelností takových událostí bude Komise pokračovat v hodnocení návrhů na udělení podpor případ od případu podle čl. 87, odst. 2, písm. b) s tím, že bude nadále respektovat úřední postupy v minulosti dodržované v tomto odvětví. Po potvrzení přírodní pohromy nebo výjimečné události Komise povoluje podpory až do výše 100 % nároku na náhradu materiálních škod. Odškodnění bývá obvykle vypočítáno pro jednotlivé příjemce a aby se zabránilo nadměrnému odškodnění, jsou z částky podpory odečteny případné platby, např. v rámci pojistných smluv. Kromě jiného Komise povoluje podpory určené k odškodnění zemědělců za ztráty na zisku způsobené zničením výrobních prostředků zemědělské výroby, a to za předpokladu, že nedojde k nadměrnému odškodnění.

(51) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení ohledně uvedené podpory Komise jasně vyjádřila své pochybnosti o povaze mimořádné události, která dala podnět k odškodnění (viz bod 27).

(52) Ve stejném rozhodnutí Komise také jasně vyjádřila své pochybnosti o jiných aspektech opatření podpory, a to především o těch, které jsou podstatné pro stanovení souvislosti mezi předmětnou událostí a ztrátami, které způsobila, a pro které je stanoveno odškodnění (viz bod 28).

(53) Jelikož italské orgány nedodaly žádné nové nebo další informační a hodnotící podklady, důvody, které přiměly Komisi přijmout taková rozhodnutí, zůstávají v platnosti.

([13]) Viz poznámka 9.

(54) Pokud jde o mimořádnou povahu předmětné události, Komise vzala v úvahu, že na základě její konsolidované praxe je předpoklad pro uplatnění čl. 87, odst. 2, písm. b) takový, že mimořádná událost je ve své podstatě nepředvídatelná ([14]).

(55) Komise rovněž vzala v úvahu, že v minulosti v jednom případě ([15]) připustila, že silniční zátaras by mohl představovat mimořádnou událost za předpokladu, že by zátaras bylo možné přirovnat ke stávce, která významnou měrou přerušila hospodářskou činnost v zúčastněné zemi (v období od 29. června do 18. července 1992) a za předpokladu, že by bylo možno na základě dostupných informací stanovit přímou souvislost mezi podporami a silničním zátarasem.

(56) Ve předmětném případě italská strana neposkytla informace, které by mohly Komisi umožnit považovat stávku a zátarasy za mimořádnou událost, přestože obdržela žádost v tomto smyslu. Především vzhledem k tomu, že neexistují opačné informace, je Komise oprávněna usoudit, že jelikož předmětná demonstrace byla veřejným orgánům ohlášena předem, není možné se domnívat, že znamenala pro veřejné orgány nebo pro zúčastněná hospodářská odvětví nepředvídatelnou událost. Stávky mohou být častými událostmi, a pokud jsou předem ohlášeny, je možné předem přijmout potřebná opatření. V předmětném případě tedy chybí prvek nepředvídatelnosti. Kromě toho z důvodu, že nebyly jasně stanoveny skutečné příčiny stávky ani důvody pro její ukončení po osmi dnech, nevyloučenino možno vyloučit, že by možnost hrozící stávky v oblasti dopravy byla předem sdělena veřejnosti prostřednictvím sdělovacích prostředků.

(57) Skutečnost, že ohlášená demonstrace se mohla oproti očekácání vyvinout v událost mnohem větších rozměrů, z ní nečiní výjimečnou událost ve smyslu čl. 87, odst. 2, písm. b). Jelikož příslušné orgány neobjasnily počet účastníků (kterých podle dostupných informací mělo být původně přibližně 50) vzhledem k celkovému počtu autodopravců působících na Sicílii, ani zeměpisný rozsah stávky, Komise nemůže rovněž dojít k závěru, že daná událost by vzhledem ke své velikosti a ke svému vývoji mohla významně narušit hospodářskou činnost v dotčené

([14]) Viz bod 92 rozhodnutí Komise 2000/625/ES ze dne 13. června 2000 o režimu podpory prováděném Irskem na podporu námořní přepravy dobytka do kontinentální Evropy (Úř. věst. L 263, 18.10.2000, s. 17). Viz též bod 33 oznámení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Následky teroristických útoků ve Spojených státech amerických na leteckou dopravu a průmysl/* COM/2001/0574 def. */.

([15]) Viz rozhodnutí Komise 96/148/ES ze dne 26. července 1995 o opatřeních přijatých Francií v důsledku paralyzování francouzské silniční sítě v roce 1992 (Úř. věst. L 34, 13.02.1996, s. 38).

zemi. Konečně zmíněná událost trvala pouze osm dní (dle poskytnutých informací od 30. září do 8. října do 03.00 hodin), oproti třem týdnům (od 29. června do 18. července 1992) v případě, který Komise považovala za mimořádnou událost ([16]).

(58) Vzhledem k tomu, že není známo zda a v jaké míře byl na danou událost uplatněn zákon upravující stávky, není možné na jedné straně dospět k závěru, že tato událost byla natolik vážná, aby veřejné orgány přikázaly stávkujícím autodopravcům přerušit stávku za účelem ochrany ústavních práv občanů a na straně druhé vyloučit, že ve shodě s výše zmíněným zákonem by mohla být přijata přiměřená předběžná opatření za účelem omezení účinků stávky na minimum či jejich neutralizace.

(59) Na základě poskytnutých informací Komise proto nemůže dospět k závěru, že předmětná událost je mimořádnou událostí, která nepředvídatelně a významnou měrou přerušila hospodářskou činnost v zúčastněné zemi. Ve skutečnosti z dostupných informací vyplývá, že událost byla předem ohlášena, že mohla ovlivnit některé hospodářské činnosti v omezené oblasti zúčastněné země a že její relativně krátké trvání (vzhledem k silničním zátarasům, které byly předtím Komisí uznány za mimořádnou událost ([17]) nemůže vést k rozhodnutí, že taková událost způsobila významné přerušení v hospodářství zúčastněného státu.

(60) Proto se na základě praxe událost Komisí jeví spíše jako běžné riziko podnikání, které způsobilo zúčastněným hospodářským pracovníkům jistý druh škody, kterému by oni sami měli čelit vlastními prostředky, jelikož spadá do rizika podnikání, nebo kvůli kterému by museli požádat o odškodnění ve smyslu vnitrostátních zákonů právně odpovědné subjekty.

(61) Kromě toho na základě dostupných informací narozdíl od případu, kdy se Komise rozhodla uznat událost za mimořádnou, není v předmětném případě možné dospět k závěru, že by existovala přímá souvislost mezi stávkou a silničními zátarasy a podporou, která má být poskytnuta. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány potvrdily, že nemají k dispozici informace požadované Komisí týkající se zejména výrobků, pro které by bylo stanoveno odškodnění, příjemců podpory (primární výrobci nebo také pracovníci v oblasti zpracování a uvádění na trh) a v některých případech způsobů výpočtu odškodnění (viz bod 28), Komise nemůže dospět k závěru, že předpokládané podpory by byly nutně a výhradně spojeny se ztrátami způsobenými stávkou a silničními zátarasy, ke kterým došlo na Sicílii mezi 30. zářím a 8. říjnem 2000.

(62) Především článek 1 oznámeného zákona a oznamovací listina stanoví za příjemce podpory: „samostatné podniky nebo jejich sdružení zabývající se produkcí, zpracováním a uváděním zemědělských produktů na trh“, ale vysvětlení poskytnutá příslušnými orgány v souvislosti se způsobem výpočtu škod a příslušných odškodnění se zjevně vztahují pouze na škody utrpěné jednotlivými primárními výrobci. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány neposkytly požadované informace, Komise přesně neví, jaký druh pracovníků by mohl obdržet podporu a pokud by tato podpora byla poskytnuta také pracovníkům v oblasti zpracování a uvádění na trh. Komise neví, jaký druh škod každá z těchto dvou kategorií pracovníků utrpěla, ani podle jakých kritérií tyto škody byly hodnoceny a vypočítány. Komise je proto toho názoru, že ztráty, pro které by mohla být odškodnění poskytnuta (alespoň některým) příjemcům podpory, mohou být (také) spojeny z různých důvodů se zmíněnými stávkami a silničními zátarasy.

(63) Pokud jde o primární výrobce, příslušné orgány předpokládaly poskytnout odškodnění také zemědělcům, kteří následkem stávky a silničních zátarasů nemohli pokračovat ve sklizni a ztratili tím tudíž svou produkci. V takovém případě by se škody způsobené zemědělcům vypočítaly na základě „znaleckých posudků vypracovaných kompetentními zemědělskými techniky (agronomy), týkajících se hodnoty rostlin“a byly by předloženy společně s příslušnými smlouvami. Vzhledem k tomu, že příslušné orgány neposkytly žádné objasnění, nemůže Komise přijmout způsob výpočtu škod a odpovídajících podpor navržených pro tento zvláštní případ proto, že není jasné, z jakého důvodu by se výše zmíněné způsoby v tomto případě lišily od těch, které jsou využívány pro ostatní výrobce (viz bod 28), není jasná povaha a účel příslušných znaleckých posudků, není uvedeno kdy a jak byly tyto znalecké posudky vyhotoveny, kromě toho není známo pro jaký druh výrobků by při hodnocení škod měly být tyto odhady používány. Komise je proto toho názoru, že ztráty, pro které by mohla být odškodnění poskytnuta (alespoň některým) příjemcům podpory, mohou být (také) spojeny z různých důvodů se zmíněnými stávkami a silničními zátarasy.

(64) Kromě toho italská strana navzdory opakovaným žádostem Komisi nikdy nedodala seznam výrobků, které by vzhledem ke své povaze (krátká doba trvanlivosti, období sklizně apod.) měly být rychle dodány nebo sklizeny v daném období (od 30. září do 8. října 2000), pro které nebyly možné alternativní formy uchování (např. zmražení), a pro které italské orgány plánovaly odškodnění. Jelikož tento přehled byl považován za nezbytný pro možné schválení výše podpory a především pro stanovení souvislosti mezi stávkou, zátarasy a ztrátami, na které by se odškodnění vztahovalo, Komise nemůže takovouto spojitost určit.

([16]) Viz poznámka 15.
([17]) Viz poznámka 15.

(65) Konečně italské orgány nevyloučily pochybnost, že autodopravci by mohli být dle vnitrostátního práva odpovědní za náhradu škody (smluvní a nesmluvní) způsobené jejich demonstrací, stávkou a zátarasy zemědělským podnikům, a že by tudíž opatření zmíněné podpory mohlo být považováno za nepřímou pomoc ve prospěch autodopravců, kteří se zúčastnili stávky.

(66) Vzhledem k tomu, že za účelem vyloučení získání dvojitého odškodnění v důsledku možné platby pokut a smluvních škod ze strany autodopravců, kteří se zúčastnili stávky, by příjemci podpory měli potvrdit, že nezahájili žádný soudní spor se zúčastněnými autodopravci, a že poskytnuté vysvětlení ze strany příslušných orgánů, podle kterých by byli autodopravci považováni za odpovědné jako jednotliví občané a ne jako podnikatelé, se nezdá přesvědčivým a nelze vyloučit, že ve smyslu vnitrostátního zákona by stávkující autodopravci mohli být naopak odpovědní za škody způsobené zemědělcům, Komise nemůže dojít k závěru, že skutečnými příjemci podpory jsou pracovníci v zemědělském odvětví a že opatření nepředstavuje (také) podporu ve prospěch samotných autodopravců nebo některých z nich.

(67) Na základě výše uvedených skutečností vzhledem k tomu, že italské orgány potvrdily, že nemají k dispozici požadované informace vztahující se k některé z pochybností vyjádřených Komisí jednak o povaze zmíněné mimořádné události a jednak o dalších aspektech opatření podpory, všechny pochybnosti, které Komise měla v okamžiku svého rozhodnutí o zahájení procesu řízení, jsou stále platné a brání příznivému hodnocení podpořeny jako pomoci určené na náhradu škod způsobených mimořádnou událostí ve smyslu čl. 87, odst. 2, písm. b) Smlouvy o ES.

(68) Z výše zmíněných důvodů Komise dospěla k závěru, že předmětná událost nemůže být považována za mimořádnou ve smyslu Smlouvy o ES a že v každém případě nelze určit potřebnou a výlučnou souvislost mezi událostí a ztrátami příjemců podpory, které má uvedená podpora odškodnit.

(69) V souvislosti s možností, že předmětná podpora by mohla odpovídat jiným normám týkajícím se veřejných podpor v oblasti zemědělství, bod 3.5 Pokynů stanoví, že aby mohla být považována za slučitelnou se společným trhem, musí podpora obsahovat podněcující prvek nebo vyžadovat protihodnotu od příjemce podpory. Kromě výjimek výslovně stanovených v právních předpisech Společenství nebo v samotných Pokynech jsou jednostranná opatření veřejných podpor, která jsou určená pouze ke zlepšení finanční situace výrobců a nemohou přispět k rozvoji odvětví, považována za pomoc na provoz, která není slučitelná se společným trhem. Kromě jiného mohou být tyto podpory vzhledem ke své povaze rovněž v protikladu k mechanismům společné organizace trhu.

(70) Předmětné podpory neobsahují žádný podněcující prvek a nevyžadují protihodnotu od příjemců podpory. Jak je uvedeno výše, neodpovídají ani podmínkám uvedeným v bodě 11 Pokynů, aby byly považovány za kompenzační podporu slučitelnou se společným trhem. Zmíněné podpory zjevně zlepšují finanční situaci výrobců bez jakéhokoli přispění k rozvoji odvětví a především představují podpory určené příjemcům k osvobození od části provozních nákladů spojených s běžným rizikem podniku.

(71) Proto není možné na základě předpisů o státní podpoře použitelných na zemědělství odůvodnit opatření pomoci podle čl. 1 regionálního zákona č. 27/2000 ve prospěch podniků, které pracují v oblasti produkce, zpracování a uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o ES na trh. Komise proto považuje tento typ podpory za podporu na provoz neslučitelnou se společným trhem. Tento druh podpory, který příjemce na jedné straně osvobozuje od části nákladů na provoz, které jim náležejí, nemá dlouhodobý a strukturální vliv na zúčastněná odvětví a omezuje se na zvýhodnění určitých sicilských produktů vůči jiným produktům, které žádnou podobnou podporu v Itálii nebo v jiných členských státech nevyužívají.

(72) Podpora uvedená v článku 1 regionálního zákona č. 27/2000 nemůže proto využít žádné z výjimek podle čl. 87, odst. 2, písm. b), nebo čl. 87, odst. 3, písm. c) Smlouvy o ES ani žádné jiné výjimky obsažené ve Smlouvě o ES.

VI. ZÁVĚR

(73) Ze všech provedených hodnocení vyplývá, že opatření podpory obsažené v článku 1 regionálního zákona č. 27/2000 je neslučitelné se společným trhem a není možné tuto podporu provést.

(74) Podle ustanovení článku 2 regionálního zákona č. 27/2000, je provedení opatření podpory stanovené samotným zákonem podřízena příslušnému schválení ze strany Komise. Ve svých připomínkách příslušné orgány potvrdily, že podpora nebyla provedena.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpory, uvedené v článku 1 zákona regionu Sicílie č. 27 ze dne 23. prosince 2000, určené k náhradě škod způsobených stávkou autodopravců a silničními zátarasy, ke kterým došlo v období 30. září – 8. října 2000, které Itálie hodlá poskytnout ve prospěch podniků působících v odvětví produkce, zpracování

nebo uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o ES na trh, jsou neslučitelné se společným trhem.

Výše zmíněné podpory nemohou být provedeny.

Článek 2

Itálie informuje Komisi do dvou měsíců ode dne oznámení tohoto rozhodnutí o opatřeních přijatých za účelem dosažení souladu s ním.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Italské republice.

V Bruselu dne 7. května 2004.

Za Komisi
Franz FISCHLER
člen Komise